

ELŐFIZETÉS

MELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ...	180 Lei.
Fél évre ...	90 Lei.
Egy negyed évre	45 Lei.
Egy hóra ...	15 Lei.

Hirdetések
ár szabása szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetem
vasúti palotájában.

TELEFON-SZÁM: 153

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Regela Ferdi-
nand I. (József tőh.-ut) 22

TELEFON-SZÁM 152

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, szeptember 24

Az adóvallomások nehézségei.

Írta: Dr. Barabás Béla.

Egy kis fellélegzés után ismét előttünk van a szigorú utasítás, hogy az új adóvallomásokat október 15-ig be kell adni. Akarva, nem akarva, tessék tehát nekigyűrözni mindenkinek s kitölteni a bejelentési ívet, ha tudja. Akár jól, akár rosszul, de ennek meg kell lenni, ez a parancs. Sietni kell vele, nehogy az utolsó napok torlódásába belekerüljünk.

Hát a kényészerűség meg a muszáj nagy ur. De ez sem győzhet le olyan akadályokat, amik a lehetetlenségek közé tartoznak. Erőről majd meg fognak győződni, mert korrekt helyes vallomás nem lesz egy sem. Én értelmes, tanult embernek tartom magamat, de napokba került (a kiadásokat nem is számítva) a míg valahogy el tudtam igazodni a kérdések és rovatok utvesztőjében. És ha egy kisebb iparosnak, a kinek csak egy házikója vagy két hold szőlője van, kiállítom az ívét, legalább egy órát vesz igénybe, de ekkor már fel kell szerelve lenni minden adatokkal, a mi absolute lehetetlenség!

A férj és feleség.

Az adózók még olyan kérdés felett is vitatkoznak, a mit a törvény tisztán meghatároz. Pénzügyi előkelő körökből hallottam, hogy a feleségnek külön vallomást kell beadni. Ez egyszerűen nem áll. A ki ebben kételkedik, olvassa el a törvény 55 szakaszát, vagy figyelje jól meg a vallomási ív vonatkozó kérdéseit, magyarázatait. Csak az a feleség ad külön vallomást, a ki a külön megadóztatást kívánja, vagy férjétől elváltan él, külön jövedelme s vagyona van. Az a feleség, a kit a férje tart el, vagy a férjével közös vagyona és keresete van, egy íven jelentendő be. Kivéve, ha a feleségnek más helyen van vagyona, mert az esetben a férjnek is még külön kell vallomást tenni, abban az adózó kerületben, a hol a jövedelem s a vagyon van. Az összjövedelem és vagyon kimutatásánál férj és feleség csak is egy vallomást tesz.

A hold és a hektár.

Ezt a nevezetes különbséget én vettem fel s erre az egyik aradi lap azt a magyarázatot hozza, miszerint a pénzügyminiszter ur kijelentette, hogy 2 kat. holdat egy

hektárnak kell venni. Ezt a kijelentést azonban az országban csak igen kevesen tudják, s ha ezt tudják is, ez egyszerűen nem érvényes. Mert a mértékmegállapítás nemzetközi szerződéseken és országos törvényen alapszik, ezt miniszteri kijelentés és magyarázat meg nem változtathatja. Nálunk a hold és a négyszögöl az érvényes területmérés s míg azt törvény vagy miniszteri rendelet meg nem változtatja, addig azt miniszteri kijelentéssel szabályozni s érvényen kívül helyezni nem lehet. És vajon a miniszter ur fogja fizetni az adózó büntetését, a mikor a szigorú adókiadó a törvény szavaihoz ragaszkodik és nem a miniszteri kijelentéshez?

Igaz, hogy az adózókra kedvező a mikor a miniszter két katasztrális hold földet egy hektárnak vesz, mert ez a hektár 1510 négyszög méternél kevesebb, mint 2 hold, s így a kincstár. Lárosodik, annál többet, mentől nagyobb a földterület. Csakhogy ez a törvény telen számítás előre látható nagy bonyodalmakat, pereket, félrevezetéket, csalásokat fog eredményezni, mert a ki két katasztr. hold földet vesz, vagy bérel, az bajosan fog megelégedni a miniszteri kijelentés szerint egy hektárral, hanem követelni fogja a különböző 1510 négyszög métert is. A telekkönyvben pedig, ha a szerződés hektárokból beszél, nem lesz keresztülvihető az átírás, mert a telekkönyv csak kat. holdat és négyszögöleket ismer. Az adóvallomásokban tehát, a miniszteri kijelentés folytán egygyel több hiba lesz. Mert az egyik csak holdat fog beírni. Az átszámítással való vesződést pedig végezze el az adókiadó természetesen az adózóra kiszabandó büntetés mellett. A másik nagy keservesen, jól vagy rosszul átszámítja hektár, ír és négyszög méterre. Ha rosszul csinálja, ezért büntetik. Ezeknek kedvéért közlöm, hogy egy katasztr. hold terület 57.55 négyszög métert tesz ki, két hold pedig egy hektár, 15 ár és 10 négyszög méter. A harmadik szívesen megfogadja a miniszteri kijelentést, vagyis minden 2 holdat egy hektárnak jelent be. De mert ezzel a kincstárt megkárosítja, én tehát nem állok jól a büntetlenségért.

Iparos és kereskedő.

Az előttem fekvő vallomási íven az iparos és kereskedő a D. cédula szerint adózik s így a IV. rovatot kell kitölteni. Megnézem a törvényt. Ennek 22 szakasza csak is kereskedelmi vállalatokról, gyárak, bánya és szállítási, továbbá bankműveletekkel, leszámítolásokkal, kölcsönökkel foglalkozó vállalatokról beszél, a 24 paragrafus pedig a kereskedelmi törvény rendelkezéseinek megfelelően alakított részvénytársaságok, szövetkezetek, közkereseti társaságokat említi olyanokat, amelyek csakis nagyban dolgoznak, telepeik, üzemek vannak. Ezeknek adóját a törvény 12. és illetve 10 százalékban állapítja meg. De hogy mennyi a kereskedő avagy iparos adója, arról szó sincs. Mert hiszen az lehetetlen, hogy egy kereskedő, vagy egy iparos épen olyan arányú adót fizessen, mint a nagy tőkével, és nagyszabású telepeken működő ipari és kereskedelmi vállalatok.

Kis iparost és kis kereskedőt ez a törvény nem ismer, holott a tömeg ezekből áll és nem a nagy vállalatokból. Kereskedőről és iparosról ez a cím csak két helyen emlékezik meg, a mikor ezek „ügyleteiből” állapítja meg az eladásokból befolyt árak összegét. Másodszor ott említi meg az iparost és kereskedőt a midőn a 31. szakasz végén egész ridegen így szól: „A kereskedők és iparosok egész Románia területén tartoznak a régi királyságban érvényben lévő kereskedelmi törvényben előírt kötelező üzleti könyveket vezetni.” Ez szépen van elgondolva a zöld asztal mellett, de hogy az a kis szatócs, a borbély, a kéményseprő, a fahusi kovács, a káposztavágó, meg a foltozó cipész hogyan fogja vezetni a törvényben előírt üzleti könyveket, erre kíváncsiak vagyunk. Azt azonban tudom, hogy az a kereskedő vagy iparos a kinek 3000 leit meghaladó jövedelme van, és „nem vezet rendes kereskedelmi könyveket” az az a 88 paragrafus 3. pontja értelmében 5000 leig terjedő pénzbüntetéssel sújtatik. Tehát a kinek már 4000 le jövedelme van, az először szeresse be az ezrekbe kerülő drága kereskedelmi könyveket s mikor ezek meg vannak, ha nem tudja a könyveket vezetni tartson könyvvezetőt, avagy első ízben való büntetesként fizessen sokkai na-

gyobb összeget, mint a mennyi az egész évi jövedelme. A 4. pont szerint pedig az a kereskedő vagy iparos, a kinek évi nyers jövedelme 100 ezer lein túl megy és nem vezet rendes kereskedelmi könyvet, az 5000-tól 50.000 leiuig lesz büntetve „a melyhez 6 hónapig terjedő elzárás is alkalmazható.” Igazán megható ipartámogatás az állam részéről! Így az első évben szép jövedelme lesz a kincstárnak de ha az a jóra való iparos vagy kereskedő már a második évben adórokkant lesz, vagy koldusbotra jut, ez az ő baja.

A Sibiuból hazatért diákok

vizsgálója.

(Október 2-án megnyílik a katolikus főgimnázium.)

Tudvalevő, hogy a Sibiuból most büntetésük kitöltése után hazatért diákok az iskolai vizsgálatok idején nem tartózkodtak Aradon és így évvégi osztályvizsgálatot nem is tehettek. A most hazatért 20 tanuló osztályvizsgálatának megtartását a katolikus főgimnázium igazgatósága szeptember 24. 26. és 28-ra tűzte ki. A tanulók valamennyien hetedik és nyolcadik osztálybeliek. Az érettségi vizsgálatokra vonatkozólag még nem érkezett döntés, de Petrovichu timisoarai tankerületi főigazgató pártolólággal terjesztette fel az érettségi vizsgálat iránti kérelmüket a közoktatásügyi államtitkársághoz.

Itt említtük meg, hogy a katolikus főgimnázium 15 fű osztálya a kereskedelmi iskolában nyert elhelyezést, ahol délelőtt és délután felváltva fogják az előadásokat hallgatni. A nyolc leányosztály a polgári leányiskolában kapott helyet. A gimnáziumban a tanév október 2-án Verr Sancte-val fog kezdődni és harmadikán a rendes előadások veszik kezdetüket.

— Károly exkirály udvari vonata a szerb királyó. Graz. A Grazer Tagespostnak jelentik Laibachból: Szeptember 16-án este 3 órakor Bécsből Salzburgon és Klagenfurton át Károly exkirály teljes udvari vonata Laibachba érkezett, ahonnan Belgrád felé tolytatta útját. A szövetségi özi bizottság Sándor szerb királynak ítélte oda a volt osztrák udvari onatot.

Rendbe kell hozni a házakat.

(Szigoru egészségügyi razzia.)

Az egészségügyi razzia naponta folyik a városban. Dr. Cucu Vazul városi főorvos a razziaikat végző megbizottaknak kiadta a rendeletet, hogy azokban a házakban, ahol szemetet vagy rendtelenséget találnak, három napi haladékot adhatnak a ház rendbehozására és a szemet kihordására. Ha ez idő után a megbizottak nem találják a legnagyobb rendet, a ház tulajdonosa ellen szigorú vizsgálatot indítanak. A razziaikat végző megbizottak számát a városi orvosi hivatal három személylyel szaporította.

Elbocsátások a városnál

(Meggzúntetik a napidijasi állásokat.)

A városháza földszinti helyiségeiben, ahol eddig az államrendőrség volt, nagyban folyik a tisztogatás és a renoválás. A helyiségek rendbehozása után az összes városi hivatalokat, közöttük a lényegesen megkisebített városi adóhivatalt, amely jelenleg az Acsev. palota első emeletét foglalja el, át helyezik a városházára. Ugy a városházáról, mint a városi adóhivataltól rövid időn belül elbocsátják az összes napidijasokat. A napidijasi állások, amelyek csak a háboru alatt váltak szükségessé, most feleslegessé lettek. A városi hivatalok vezetői betérjesztették a főpolgármesternek a nélkülözhető hivatalnokok neveit, ezeknek 90 százalékát szintén elbocsátja a városi szolgálatból.

Olasz vendégek Aradon.

(Nagy előkészületek a fogadtatásra.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy 200 különböző társadalmi állású és foglalkozású olasz vendég érkezett Romániába tanulmányuttra, akik utjuk során Aradra is ellátogatnak. A vendégek fogadtatására nézve ma leirat érkezett a megyei prefekturára a belügyi államtitkárságtól. Az utasítás azt is tartalmazza, hogy az olasz vendégek fogadtatásánál a város közönsége minél nagyobb számban jelenjen meg. A fogadó közönségben képviselve kell lennie az előkelő társaságoknak is, valamint a lakosság minden rétegének ugyannyira, hogy még a havasok lakóinak is képviseltetniük kell magukat. A vendégek aradi tartózkodása alatt nemzeti viseletben öltözött hadiárva olasz és román nyelvű emléklapokat fognak árusítani. Az olasz vendégek Campinából indulnak, a honnan a Peles királyi kastély megtekintésére indulnak, innen Brasovba, Sibiuba és Clujra látogatnak el s ezután Radnár keresztül Aradra utaznak, ahová szeptember 29-én délelőtt 9 órakor fognak megérkezni. Aradról 30-án

reggel 8 órakor utaznak tovább Timisoarara, innen Resicára, ahol a vasúveket tekintik meg, majd Aninára és Oravicára rándulnak ki a vendégek, október 4-én pedig elutaznak Erdélyből. A vendégek

fogadtatására bizottság alakult, a mely 26-án délután Radu Panu prefektus elnöke alatt ülést tart és meg fogja állapítani a vendégek fogadtatásának végleges programját.

A megostromolt bécsi tőzsde.

(Három óras csata a Schottenringen.)

A bécsi tőzsde ostromáról a következő részleteket jelentik Bécsből: A tőzsdepalota körüli zavargásoknak több napos előzményük van. A rendőrség az utolsó két nap alatt több razzia rendezett a tőzsde környékén és összesen 39 zugbörzsiánert tartóztatott le. Tegnap és tegnapelőtt kisebb csoportok merültek fel a délelőtti órákban a tőzsde körül és tanulmányozták a terepet. Délelőtt 10 órakor a tőzsde környékén már egészen világosan látszott, hogy készül valami. Minden oldalról csoportok érkeztek a Börsen-Platz és a Schottenring felé, melyet lassankint elleptek az egyre áramló tömegek. Negyed tizenkét órakor a tőzsdeépület teljesen körül volt zárva. A tőzsdével szemben a Schottenring másik oldalán levő Polizeiprezidium épületéből a folyton áramló tömegre való tekintettel erős rendőri készenlét vonult ki s várakozó álláspontot foglalt el. Pont fél 12 órakor mintegy megbeszélés szerint a tömeg minden oldalról nekizudult a tőzsdepalotának. Ugyanekkor a rendőrség keresztül furakodott a tömegen és elállta a tőzsdeépület összes bejáratait. Tíz percig tartó tülakodás támadt a rendőrök és az ostromlók között. Végre is sikerült a tömeget a tőzsde lépcsőzetéről és a kapuk közeléből leszorítani. Az első visszavert rohamnak az volt a következménye, hogy az időközben több ezer főre felszaporodott népség az utcai járókelőkre vetette magát. A Schottenring rendes ácsorgói, a kaftános galiciaiak idejében elotródtak a fenyegető tömeghangulat elől. Az a néhány, akit a tömeg elszipette, véresen és téptetten került ki a támadók kezéből.

(Veres jelenetek.)

Mint ilyen alkalmakkor mindig, most is nagyrészt békés járókelők vesztettek rajt a fiók-forradalmon. A Freud & Comp. bankcég hazatartó alkalmazottait elpáholták. A Café Wögerer vendégeit, akik első ijedelmükben a mellékhelyiségekbe menekültek, a nyakuknál fogva hajították ki az ablakon. A környéken minden üzlet, bank bezárult, sőt a házak kapuit is becsukták az óvatos házmesterek, úgy, hogy a menekülők sehol sem találtak biztos fedezéket. Egy Schreier nevű magán-tisztviselő, akinek semmi köze sem volt sem a tőzsdéhez, sem a tőzsde előtti vérengzéshez, félholtan maradt a támadók lábai alatt. A rendőrség nagynehezen tépte ki a kavargó áradatból.

Háromnegyed egy. A tömeg most intézi harmadik rohamát a tőzsde ellen. A következő negyed óra válságos. A körülbelül 200 főnyi rendőrség csak a legnagyobb önfeláldozással tudja az embereket a kapukról visszavetni. A közelben levő Rosauer-kaszárnyából az elhatározó pillanathban egy

század Reichswehr kanyarodik ki és hátba támadja az ostromlókat. Öt perc alatt szétszórják a tömeget és letartóztatják az a kisebb csoportot, amelyik egy létrával közeledett a tőzsde főbejáratahoz. A létrát egy lámpatisztítótól vették el az ostrom céljaira. A rendőrség és a Reichswehr üldözi a menekülőket. A Schottenring sétányain, a padokon itt is, ott is sebesülteket ápolnak a mentők.

(A benszorult börzslánerek.)

Benn a tőzsdepalotában eleinte nagy volt az izgalom. A kapukat még idejekorán becsukták, de a belül meghuzódó üzerek hallották a támadás zaját, a több ezer torok bömbölését, a kötelet és az akasztófát, melyet nekik ígértek. Ennek ellenére, mikor látták, hogy a rendőrség kordonnal zárta körül a tőzsdepalotát, mozdallattak az üzlethez. 10 percig eltartott az árfolyamok, később azonban a biztonságérzet mindjobban felülkerekedett és folytatták ott, ahol tegnap elhagyták. És minél jobban erősödött kívül az államrend, annál ma gasabbra szöktek fel az árfolyamok. A tőzsdeidő pedig még meg is hosszabbodott, mert a benszorultak nem találtak bizonyosnak a hazamenetelt. Délután 3 órakor a Schottenring teljesen csendes. Néhol látni csak egy-egy rendőrt s ötpercenként végigkoppog a kövezeten két-három lovasrendőr lovának patkója

(Ujabb zavargások.)

BÉCS. A tőzsdepalota ellen esüörtökön is intéztek két támadást. Az első a rendőrség könnyen védte ki, a másodikkal nagy részt fiatalemberekkel valóságos harc fejlődött ki. A tömeg nagyrészt nagynémetekből állott. Ezek kisebb csoportokban, hogy gyanut ne keltsenek, közeledtek a tőzsdepalotához, botokkal és kövekkel megrohanták a főkaput, megtámadták a rendőröket, felmásztak a párkányzatra és összezúzva az ablakokat, behatoltak az épületbe. Innen a rendőrök karddal szorították ki a tömeget, amelyet azután lovasrendőrök oszlattak szét.

Lánczy Leó hagyatéka.

Bécs. A Börse című lapnak jelentik Budapestről: Körülbelül 9 hónapja mult el, hogy Lánczy Leó, a Pesti Kereskedelmi Bank elnöke elhunyt. A hagyatéka kérdése még mindig nem nyert elintéztést. A vagyon leltározása már hónapok óta folyik s már eddig megállapították, hogy a Magyarországon levő vagyon 60 millió korona értékű, míg a külföldön elhelyezett értékpapírok és valuták értéke megközelíti az egymilliárdot. A leltározás folyamán az egyik örökös kijelentette, hogy nincs megalégedve a neki jutott részzel és amennyiben nem kap jogorvoslást, megátadja a végrendeletet. A végrendelet végrehajtói hékes títton akarják elintézni az ügyet, de a tár

gyalások mindezekig nem vezettek eredményre. Néhány nappal ezelőtt a hagyatéka ügyében érdekes fordulat állott be, amennyiben a Lánczy Leó által kijelölt hat végrendeleti végrehajtó közül háromnak leköszönnek tisztségükről.

Fantasztikus hírek magyar mozgósításról.

(Bécsben már a támadás irányát tudják.)

Prága. A Narodni Listy pozsonyi híradása szerint Magyarországon a legutóbbi napokban elrendelték az egész hadsereg A főkoncentrációs helyek Budapest, Szombathely, Kecskemét és Debrecen. A mozgósítás legfőbb szervezője Héjjas Iván. A lap tudni véli, hogy az antant utimálumának megérkezésekor Kračoch-will tábornok vezetésével Nyugatmagyarországon megkezdődnek a hadműveletek a koncentrált debreceni hadoszállyal. Szombathelyen 30 ezernél több ember vontak össze. Az új front Pozsonytól egész a délszláv határig húzódik és körülbelül 200 kilométer kiterjedésű.

Bécs. Az Abend című lap pozsonyi forrásból fantasztikus részleteket közöl az állítólagos magyar háborús készülődésről. Azt írja többek között, hogy a fronton 150 ezer magyar kalona áll fegyverben. Azt is írja, hogy a magyar jobbszárny a mosonmegyei Hegyeshalomban és Zúrányban összpontosul és Pozsony ellen irányul. A centrum Soprontól és Szombathelytől kelle Alsóausztriát, a Szentgothárdnál álló balszárny pedig Stájerországot fenyegeti. A csehek védekező ellenintézkedéseket tettek. Csehszlovákia belsőbből 10 ezer ember érkezett Pozsonyba.

Budapest. A fenti fantasztikus híradásokra a Magyar Távirati Iroda a következőket jegyzi meg: Felesleges cáfolni a mozgósítási híreket. A csehek csapatokat vonnak össze és ezért ránk háritant igyekeznek az ódiomok.

Bécs. Az osztrák kormány Davy helyére Nyugatmagyarország kormánybiztosává Heim Egon főkonzult nevezte ki.

Egymilliónál több segélybélyegből.

A munka és népjóléti miniszterium ez év elején léptette életbe a Timbru de Assistentia bélyeg illeték lerovásának kötelezettségét. Ez idő óta július hó végéig Aradon egymillió egyszázhuszonegyezer lei folyt be az aradi állampénztárba a Timbru de Assistentia bélyeg illeték fejében. A munka és népjóléti miniszterium a törvény értelmében a Timbru de Assistentia alkalmaztatása és ellenőrzése körül kifejtett munkásságáért több aradi pénzügyi tisztviselőt a törvényes egyszázalék jutalomban részesítette. Erre vonatkozólag ma érkezett meg a miniszteriumtól az aradi pénzügyigazgatóságához a leirat amely szerint Serb Sándor pénzügyi főtanácsos és Muntean Viktor pénzügyi titkárnak, akik ketten ez év május elsejéig 582 ezer 330 lei bélyegilletéket hajtottak be, 6000 lei részesedési illetéket utalt ki. A leirat még 6 ezer lei kiosztását rendeli el a következő tisztviselőknek, akik szintén résztvettek az illeték behajtásában: Serb Stan pénzügyi főtanácsosoknak, Covrig-Rosianu, Muntean, és Maceláriu pénzügyi titkároknak, Sárosi és Hanecker pénzügyi főbiztosoknak.

LEGUJABB.

Massaryk, Benes és Schober.

Prága. Benes cseh külügyminiszter Prágából sürgősen a tót földön tartózkodó Massaryk elnökhöz rendelték, aki Pözsonyig eléje utazott. Az utazás Nyugatmagyarországgal van kapcsolatban. Massaryk megrövidíti tótföldi látogatását. Schober osztrák kancellár ma délelőtt találkozott Marcheggben Benes cseh külügyminiszterrel.

Prága. A Bohemia jelenléti: Schober és Benes marcheggi találkozásán megvitatták azt a cseh tervet, hogy Csehország fegyveresen lépjen közbe. Nyugatmagyarországról. Ebben az esetben Jugoszlávia támogatása biztosítva van. Osztrák kormánykörökben egyelőre elutasító álláspontra helyezkednek. Az osztrák kormány Felsőausztriából és az alpesi tartományokból minden nélkülözhető csapatot Bécsbe rendelt és valamennyit valószínűleg még ma a magyar határra irányítják.

Bécs. A Neue Freie Pressenek jelenléti Rómából: Az olasz minisztertanácsban újabb tárgyalják a nyugatmagyarországi kérdést. Bonomi miniszterelnök kijelentette, hogy az olaszok fegyveres előnyomulásáról szó sem lehet, mert Olaszország nem akar Európa csendőre lenni és rokonszenvét eljátszani.

Nem jár vonat Bécs és Budapest között.

Budapest. Királyhida szomszédságában nagyobb magyar csapat jelent meg, megszállta Pandorf falut és a vasúti síneket felszedve lehetetlenné tette a vasúti összeköttelést. A bécsi Ostbahnhofról csak Brucklig indítanak vonatokat. A budapesti forgalmat egészen beszüntették annak ellenére, hogy a vasutasztrájk a többi pályaudvaron véget ért.

Aradi pénzügyintézetek az erdélyi bankszindikátusban.

Nemrég hírt adtunk arról, hogy az erdélyi bankok értekezletet tartottak Magyarországon lévő értékeik hazahozatala érdekében. Ugyanakkor egy többtagú bizottságot küldtek ki a dolog realizálására, mely a kormánnyal megállapodott abban, hogy a likvidáció technikai kivételére a megalakítandó szindikátusnak a kért opciót, illetve megbízatást megadja. Ennek alapján a szindikátus előkészítő bizottsága felhívást tett közzé, amelyben értesítette az erdélyi bankokat az új alakulásról és csatlakozásra hívta fel azokat. A szindikátus végleges megalakítása szeptember 25-én történik s együtt fog működni azzal az állami likvidációs bizottsággal, amelynek élén Mihályi Tivadar miniszter áll.

A felhívást megkapták az aradi pénzügyintézetek is, amelyeknek vezérigazgatói a napokban megbeszélést folytattak annak megállapítása végett, hogy az aradi pénzügyintézetek részt vesznek-e a szindikátusban? Az értekezleten megjelent takarékpénztári vezetőknek az volt az álláspontja, hogy az aradi pénzügyintézetek lépjenek be a bankszindikátusba. A szeptember 25-i alakuló gyűlésen azonban azt a nézetet kell tolmácsolni, hogy a bank-szindikátus építtessék ki az erdélyi pénzügyintézetek érdekképviseletévé és mint erkölcsi testület szolgálja a pénzügyintézetek mindennemű érdekeit. Az az óhaj is felmerült és ennek kifejezést fognak adni, hogy ebbe a kötelekbe csupán pénzügyintézeteket vegyenek fel s amennyiben

másokat is felvesznek, a vezetésben a pénzügyintézetek részére biztosítsák a döntő súlyt. Az aradi pénzügyintézeteket a clujai alakuló gyűlésen Ádám György, a Victoria takarékpénztár vezérigazgatója, Fodor Gyula, az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója és Faragó Rezső, az Általános Takarékpénztár vezérigazgatója fogják képviselni.

Egy valuta-ügy epilógusa

(A magyar jövedéki törvény alapján tárgyalják a glogováci bank ügyét.)

A múlt év augusztusában a Lázár Gyula-féle valutacsempészési ügygel kapcsolatban Frank Fidél, a glogováci takarékpénztár igazgatója lakásán a rendőrség 72.000 márkát és 280 dollárt foglalt le. Kihallgatása alkalmával Frank Fidél bejelentette, hogy a lefoglalt valuta nem az övé, hanem a takarékpénztáré, mert a glogováci takarékot annak idején megbízta Lázár Gyula valutavásárlással. A valutákat Frank Fidél igazgató a takarékpénztár megbízásából vásárolta és azért tartotta lakásán, mert ott az intézetnek fiókja volt és a lakásán bizosabb helyen volt. A pénzügyigazgatóság ennek dacára meg nem engedett valuta-kereskedés miatt vádiratot adott be Frank Fidél és a glogováci takarékpénztár ellen.

Ma tárgyalta az ügyet az aradi királyi törvényszéken dr. Moldován Silvius törvényszéki elnök elnöklété alatt működő vámügyi és monopol büntető tanácsa.

A vádlókat képviselőben megjelent dr. Kertész Miksa ügyvéd, kifogással emelt az ellen, hogy az ügy a királysági belső Monopol-törvény szerint tárgyalás-sék. Bejelentette, hogy a vád mint jövedéki kihágás csakis a clujai kormányzótanács által fentartott magyar jövedéki kihágás szerint tárgyalható. A bíróság helyt adott a védő érveléseinek és az ügyet további tárgyalás végett a törvényszék másik illetékes tanácsa elé utalta.

Olesóbb a gabona.

(Az árak a mai hetivásáron.)

A mai aradi gabonapiacra nagy volt a behozatal. Kereslet azonban nagyon gyengén mutatkozott. Vásárlásokat kereskedők egyáltalában nem eszközöltek és gabonaféléket csak magánosok vásároltak. Az árak esési tendenciát mutattak. A termelők elkeseredetten panaszkodnak, hogy a gabonafélékben újabb nagy áresések várhatók. Ennek az az oka, hogy a gabona exportálására nem tudnak megfelelő mennyiségű vaggont rendelkezésükre bocsátani. A kereskedők tartózkodása a vásárlástól annak tudható be, hogy az a hír terjedt el a gabonapiacra, hogy rövidesen megjelenik a gabonarekvirálási rendelet. Az árak a következőképpen alakultak: Buza 230—240, rozs 220—230, ó-kukorica 320—330, újkukorica 290—300, árpa 270, zab 230—240, nullás liszt 480, főzőliszt 384, kenyérliszt 320—350, korpá 170—180 lei métermázsánként.

A mai hetipiacra különösen gyümölcs- és tejtermékekben volt nagy behozatal. Tojás nagyon kevés volt a piacon. A tojás ára emelkedőben van, 70—80 bani darabonként az ára.

Az állatvásáron nagy volt a felhajtás. Az árak némileg emelkedtek a multhetiekhez képest. A mai állatvásáron hizott sertést is lehetett kapni bármilyen mennyiségben. Az árak a következők voltak: jó husban levő ökör 3.20—3.50, levágásra szánt tehén 2.50—3 lei volt élősúlyban különként. Borjú 5—5.50, sovány sertés 8—10, hizott sertés 15—16 lei volt kilogrammonként élősúlyban. A lóvásáron szintén nagy volt a forgalom, 4—5—6 ezer leiért szép lovakat lehetett vásárolni.

Ausztria a kisanthoz fordul

(Lemond az osztrák pénzügyminiszter.)

BELGRÁD. Ide érkezett hírek szerint Della Toretta olasz külügy miniszter bécsi tartózkodása alatt Schober osztrák kancellárral is tárgyalt, hogy milyen feltételek mellett csatlakoznék Ausztria a kisanthoz.

BÉCS. Az osztrák külügyi bizottság ma ülést tartott, amelyen Schober kancellár jelentést tett a nyugatmagyarországi helyzetről. A Wiener Mittagszeitung ezzel kapcsolatban a következőket írja: Attól kell tartanunk, hogy a kancellár nem tud majd semmi öröndeteset mondani. A helyzet kedve zöiten és tele van veszedelmekkel. Az osztrák parlamenti körökben hangsúlyozzák, hogyha a nagy antant nem akarja megsegíteni Ausztriát, akkor a kisanthoz kell fordulni.

BÉCS. Grimm osztrák pénzügyminiszter lemondása befejezett tény.

BUDAPEST. Az antant válaszigazgatóját nem Budapesten adják át, hanem Párisban kézbesítik. Praznovszki ottani magyar követnek azzal, hogy juttassa el a magyar kormányhoz.

BÉCS. Schober osztrák kancellár közölte a külügyi bizottsággal, hogy a kisanth bécsi képviselői kijelentették előtte, hogy a kisanth Ausztria kérésére hajlandó volna fegyveresen beavatkozni a nyugatmagyarországi kérdésbe. A jugoszláv csapatok már is bevonulásra készen állnak a magyar határon. Benes cseh külügyminiszter arról értesítette Schober kancellárt, hogy hamarosan találkozni चाहit vele egy osztrák-cseh határvárosban.

RÓMA. Az olasz minisztertanács elhatározta, hogy a Magyarország elleni kényszer rendszabályokat csak a szövetségesekkel egyetértésben és a közvetlen érdekelt államok közreműködésével hajtja végre. Megtörténhetik, hogy Magyarországra szomszédai súlyosabb békefeltételeket akarnak

nak rákényszeríteni. Olaszország és Románia azonban nem akarják, hogy a Duna vidékének ellensúlya megbontassék és ezért ellenzik, hogy Jugoszlávia és Csehország korridórral közvetlen összeköttetésbe jussanak egymással.

HIREK.

Mennek az osztrák gyermekek.

(A jöletből a nyomorba.)

Két hónap óta nyaralnak Aradon és a környékbeli falvakban a bécsi gyermekek. Amikor Aradra érkeztek, sápadt, sovány volt az arcuk. Ma mindnyájan pirosak és átlag négy-öt kilót hiztak a jó aradi kosztón. A szegény kis osztrák gyermekek szomorúan vették tudomásul, hogy ma érkezett értük a különvonat Bécsből, hogy holnap visszavigye őket a szép nagy osztrák fővárosba, ahol hamarosan újra soványak és sápadtak lesznek. A bécsi gyermekeknek első transzportja, 900 gyermek holnap indul el Aradról. A második transzport október 15-én és a harmadik, az utolsó transzport október 28-án hagyja el Aradvárosát.

— Bejelentési összefoglalás. E hó 24-én szombaton jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Str. Ghiba Birta (Varjassy József-utca), Str. Vicenti Babes, Str. Costa Negrei (Nagy Sándor-utca) és Holtmarosor). II. rendőrkerületben: Str. dr. Romul Veliciu (Lipót-utca). III. rendőrkerületben: Str. Doamne Purghly (Purghly Lajosné-utca). IV. rendőrkerületben: Cei ramaii nepresenta din toata circumsriptia (az egész IV. rendőrkerületből az eddig még nem jelentkezettek.)

— A szerb király állapota válságos. Páris. Sándor szerb király állapota ismét válságosra fordult, ezért belgrádi utazását elhalasztották.

— Ludendorff békülni akar. Páris. Ludendorff a Matin tudósítója előtt kijelentette, hogy lehetetlennek tartja az új revansháborút Franciaország ellen. El kell felejtetni a multat, mondotta a tábornok és kezet kell fogni, mert a bolsevista veszedelem sokkal nagyobb mintsem gondolják.

— Szigoruan behajtják a boradót. Az aradi pénzügyorség tekintettel arra, hogy Aradmegye sok községe 18—19 évvel van hátralékban a bor után fizetendő adó beszedésével, szigorú rendeletet fog kibocsátani, amely szerint az ujbó adójának betézetésekor az elmaradt adókat is rendezni kell. Ugyanis igen sok borpince-tulajdonos bejelentette annak idején ujbórád, de azt el nem adta és ezért a forgalmi adót sem fizette be. Emellett vannak nagyon sokan olyanok is, kik borkészletüket több évi állás után eladták, de ez után később az adót nem fizették be.

